

4.2 Oppimisen tuki ja erityisopetus

4.2.1 Oppimisen tuki

Oppimisen tuki merkitsee opiskelijan yksilöllisiin tuen tarpeisiin vastaamista sekä yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä tukiratkaisuja. Oppimisen tukea järjestetään opiskelijoille monipuolisesti, joustavasti ja vaihtoehtoisia menetelmiä hyödyntäen. Oppimisen tukea voidaan toteuttaa opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti sekä yksilö- että ryhmämuotoisesti.

Oppimisen tuen pääpaino on helposti saavutettavassa tuessa, jota annetaan opiskelijalle heti tuen tarpeiden ilmetessä ja jolla voidaan ennaltaehkäistä vaikeuksien kasautumista. Oppimisen tuki on tarkoitettu aineenopetuksen tueksi niille opiskelijoille, joilla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tukitoimia ovat aineenopettajan antama tukiopetus, aineenopettajan ja erityisopettajan antama opetus sekä erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja muun henkilöstön antama tuki ja ohjaus. Tukitoimia on annettava riittävästi, oikea-aikaisesti ja siten, että ne edistävät opiskelijoiden oppimista, osaamisen osoittamista, jatko-opintoihin siirtymistä ja hyvinvointia.

Aineenopettaja ottaa huomioon opiskelijan tuen tarpeet oppituntien suunnittelussa ja opetusjärjestelyissä, esimerkiksi valitsemalla monipuolisia opetusmenetelmiä ja eriyttämällä opetusta.

Opiskelijalla on oikeus saada tukiopetusta eli aineenopettajien antamaa opetusta ja ohjausta opiskelijan oppimiseen liittyviin tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Tukiopetusta voidaan antaa opiskelijalle, joka on jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai joka tarvitsee muusta syystä tukea tai ohjausta lukio-opintojen suorittamiseksi. Tukiopetusta voidaan antaa myös opiskelutaitojen, kuten kielellisten, matemaattisten tai tietoteknisten valmiuksien, vahvistamiseksi taikka opiskelutekniikkaan liittyvien taitojen tukemiseksi. Tukiopetukseen voi sisältyä kielitaidon vahvistamista silloin, kun opiskelijalla on puutteellinen osaaminen opetuskielen sanastossa tai kielen käytön tavoissa.

Osana oppimisen tukea tarjotaan erityisopettajan antamaa opetusta, tukea ja ohjausta. Tällaisesta erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta ei tehdä lukiolain (714/2018) 28 b §:n mukaista erityisopetuksen hallintopäätöstä.

Erityisopettajan antama tuki voi olla esimerkiksi keskustelua opiskelijan tuen tarpeista ja opiskelua tukevista keinoista tai lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien testaamista. Lisäksi erityisopettaja voi yhdessä opiskelijan kanssa etsiä tälle sopivia opiskelustrategioita sekä antaa tukea ja ohjausta opiskelutaitojen kehittämiseen, kokonaisuuksien jäsentämiseen, tehtävien aikatauluttamiseen ja valmiiksi saamiseen sekä itsenäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun. Erityisopettaja voi tukea opiskelijaa konsultoimalla muita opettajia ottamaan huomioon opiskelijoiden tuen tarpeita. Tällainen erityisopettajan tuki on useimmiten riittävää niille opiskelijoille, joilla on esimerkiksi kapea-alaisia oppimisen vaikeuksia tai lukemisen ja kirjoittamisen tai matemaattisen hahmottamisen vaikeuksia.

Erityisopettajan antama oppimisen tuki voi olla myös ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyjen tarpeen arviointia sekä lukioaikaisten oppimisen ja osaamisen osoittamisen tapojen ja erityisjärjestelyjen suunnittelua yhteistyössä aineenopettajien kanssa. Opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus kokeilla erityisjärjestelyjä lukio-opintojen aikana, jotta niiden tarvetta ja toimivuutta voidaan arvioida. Tarvittaessa

erityisopettaja ohjaa tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Lukiolain 28 §:n mukaan opiskelijan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Arvioinnissa voivat opiskelijan suostumuksella olla mukana myös muut tuen järjestämisen kannalta tarpeelliset asiantuntijat. Tuen tarpeen tunnistaminen voi perustua myös perusopetuslain (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) 40 §:n ja oppivelvollisuuslain (1214/2020) 23 §:n perusteella siirrettävään koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömään tietoon tai opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Lisäksi tuen tarpeen arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, kuten alkuseulontoja tai haastatteluja. Opiskelijaa on hyvä rohkaista myös itse kertomaan aineenopettajille, erityisopettajille tai opinto-ohjaajille sellaisista oppimisen vaikeuksistaan, jotka eivät välttämättä tule muutoin esille. Opiskelija voi hakeutua itsenäisesti tai hänet voidaan ohjata tukitoimien pariin. Opiskelijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ottaa vastaan oppimisen tukea. Lukiokoulutuksen suorittaminen perustuu opiskelijan aktiivisuuteen ja oma-aloitteisuuteen opintojen edistämisessä. Oppimisen tukea ei ole suunnattu tilanteisiin, jossa opiskelija oma-aloitteisten tai luvattomien poissaolojen vuoksi jää jälkeä opinnoissaan. Tällöinkin tärkeää on ottaa huomioon oppimisen tuen tarpeen arvioinnissa opiskelijan elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Opiskelijaa opettavat aineenopettajat, erityisopettajat ja opinto-ohjaajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimet voidaan tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella suunnitella yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimet ja niiden mahdolliset muutokset kirjataan opiskelijan pyynnöstä hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (lukiolaki 28 § 2 mom.). Tukitoimista vastaava opettaja tai opinto-ohjaaja huolehtii siitä, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua. Hän voi samalla selvittää opiskelijan tahdonilmaisun kirjaamiseen. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Opiskelijan oppimista ja hyvinvointia tuetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä. Opiskelija voi saada tarpeen mukaan oppimisen tukea ja ohjausta aineen- ja erityisopettajien ja opinto-ohjaajien lisäksi muulta henkilöstöltä, kuten opiskeluhuollon henkilöstöltä.

Osana oppimisen tukea opiskelijan oppimista voidaan edistää myös tarjoamalla oppimista ja hyvinvointia lisääviä lukion oppimäärään sisältyviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai eri oppiaineiden opiskeluun.

4.2.2 Erityisopetus

Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos edellä kuvattu oppimisen tuki ei ole riittävää opiskelijan tuen tarpeeseen nähden ja hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi.

Todennetuilla oppimisvaikeuksilla tarkoitetaan sellaisia opiskelijan oppimista vaikeuttavia tekijöitä, jotka on tunnistettu joko perusopetuksen tai lukio-opintojen aikana. Nämä tekijät voivat johtua pitkäkestoisesta oppimisvaikeudesta, neuropsykiatrisesta vaikeudesta tai muusta oppimista haittaavasta vammasta tai sairaudesta. Muulla rinnastettavalla syyllä tarkoitetaan tilanteita, joissa opiskelija tarvitsisi erityispedagogista tukea jonkin muun syyn kuin oppimisvaikeuksien, vamman tai sairauksien takia. Muu syy voi olla esimerkiksi vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvä syy, joka vaikeuttaa merkittävästi ja pitkäkestoisesti opiskelua ja oppimista.

Mikäli opiskelija on perusopetuksen aikana saanut oppilaskohtaista tai erityistä tukea, hänen saamansa tukitoimet on kirjattu koulutuksen järjestäjän käytettävissä oleviin opiskelijan tukea koskeviin asiakirjoihin.

Nämä asiakirjat siirtyvät lukiokoulutuksen järjestäjälle oppivelvollisuuslain 23 §:n ja lukiolain 28 b §:n perusteella: perusopetuksen järjestäjän on toimitettava lukiokoulutuksen järjestäjälle

perusopetuslain mukainen perusopetuksen päättyessä voimassa oleva oppimisen tukea tai erityisopetusta koskeva hallintopäätös. Lukiokoulutuksen järjestäjän on tällöin selvitettävä ja arvioitava opiskelijan erityisopetuksen tarve perusopetuksen aikana tehdyn päätöksen pohjalta.

Lukion aikana oppimisvaikeudet voidaan todentaa esimerkiksi seulojen ja testien perusteella. Osana arviointia voidaan tarvittaessa haastatella opiskelijaa ja häntä opettavia opettajia, jotta voidaan arvioida opiskelijan oppimisvaikeuksien vaikutukset opiskeluun sekä tarvittavat tukitoimet. Tarvittaessa oppimisvaikeuksien todentaminen tehdään yhteistyössä opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten kanssa. Oppimisen tuen riittävyttä voidaan arvioida esimerkiksi opiskelijan ensimmäisen lukuvuoden kevtlukukaudella. Jos luvussa 4.2.1 kuvatut oppimisen tuen keinot arvioidaan heti lukio-opintojen alussa riittämättömiksi, erityisopetusta voidaan tarjota ja erityisopetuksen päätös tehdä tuen tarpeen perusteella jo lukion alkuvaiheessa. Silloinkin rinnalla voidaan käyttää muita oppimisen tuen keinoja, kuten tukiopetusta ja eriyttämistä.

Erityisopetusta antaa erityisopettaja, jonka kelpoisuudesta säädetään asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta. Erityisopettaja vastaa erityispedagogisten tukitoimien tarpeen arvioinnista ja opiskeluun sekä osaamisen osoittamiseen liittyvien tukitoimien suunnittelusta. Erona luvussa 4.2.1 esiteltyyn erityisopettajan antamaan oppimisen tukeen on se, että hallintopäätökseen perustuva erityisopetus kohdentuu syvällisemmin todennettuihin oppimisvaikeuksiin tai muihin niihin rinnastettaviin syihin, eli se on systemaattisempaa ja tarkemmin tavoitteellistettua kuin oppimisen tuki. Tällainen erityisopetus voi olla esimerkiksi oppimisen tukeen nähden perusteellisempaa opiskelutaitojen ja -strategioiden opettamista, toiminnanohjausta tai tukea ajanhallintaan sekä itsenäiseen opiskelun tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamiseen. Pääsääntöisesti olennaista on, että tukitoimia arvioitaessa luvussa 4.2.1 esiteltyä oppimisen tukea on kokeiltu monipuolisesti ja se on todettu riittämättömäksi opiskelijan tuen tarpeiden kannalta.

Erityisopettaja suunnittelee tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Niiden toteutuksessa ovat tarvittaessa mukana myös aineenopettajat ja opinto-ohjaajat. Erityisopetuksessa otetaan huomioon myös opiskelijan tarvitsemat erityisjärjestelyt osaamisen osoittamiseen liittyvissä tilanteissa lukiokoulutuksen aikana sekä ylioppilaskokeissa. Erityisopetus kirjataan opiskelijan pyynnöstä opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Keskustellessaan erityisopetuksen tukitoimista erityisopettaja voi selvittää opiskelijan tahdonilmaisun kirjaamiseen.

Lukioon hyväksyttävillä tulee olla riittävät edellytykset suoriutua lukion oppimäärän opinnoista. Lukiokoulutuksessa ei ole mahdollista poiketa oppimäärän mukaisista tavoitteista. Erityisopetuksessa tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä opiskeluhoillon sekä opiskelijan hoito- ja kuntoutusverkoston kanssa. Vammaisten opiskelijoiden tuen tarpeisiin vastaamiseksi tehdään tarvittaessa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Opiskelun poikkeavaa järjestämistä kuvataan luvussa 4.2.3.

Koulutuksen järjestäjä tekee hallintopäätöksen opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta. Hallintopäätös tehdään erityisopetuksen tarpeen ilmetessä tai opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan tuen tarvetta koskevan pyynnön tai tahdonilmaisun perusteella. Päätös voi olla myönteinen tai kielteinen sen mukaan, kuinka koulutuksen järjestäjä arvioi erityisopetuksen antamisen kriteerien täyttyvän. Opiskelijaa ja alaikäisen opiskelijan huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä. Päätöksenteossa noudatetaan yleisiä päätöksentekoa koskevia säännöksiä, lähinnä hallintolakia (434/2003) ja kunnissa myös kuntalakia (365/1995).

Tukitoimien vaikuttavuutta arvioidaan opintojen kuluessa ja tarvittaessa tukea vahvistetaan tai vähennetään. Erityisopetuksesta on myös mahdollista luopua ja tuki lakkauttaa, mikäli tuen tarvetta ei enää ole. Tällöin lakkauttamisesta tehdään hallintopäätös.

4.2.3 Opiskelun poikkeava järjestäminen ja avustajapalvelut

Lukiolain 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös oppimisen tukea tai erityisopetusta tarvitsevaa opiskelijaa. Opiskelun poikkeava järjestäminen ei tarkoita poikkeamista lukiokoulutuksen oppimäärän tavoitteista, vaan sitä, että opiskelijan opiskelu oppimäärän tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta säädetään sekä paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään. Poikkeavat järjestelyt voidaan tehdä opiskelijan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan. Poikkeavat järjestelyt tehdään vain niiltä osin kuin ne ovat välttämättömiä. Ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan monipuolisesti. Tukea tarvitsevalle opiskelijalle turvataan mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa. Osaamisen osoittamisen tavat ja tilanteet suunnitellaan opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Osaamisen osoittamisessa käytettäviä yksilöllisiä järjestelyjä ovat esimerkiksi lisääjän antaminen, pienryhmätilan käyttäminen, materiaalin kirjasinkoon suurentaminen tai mahdollisuus käyttää erillistä näyttöä. Opiskelijan tarpeiden mukaan voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä. Ylioppilaskokeiden mahdollisia erityisjärjestelyjä varten opiskelijaa ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkintolautakunnalta.

Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan vammaispalvelulain tai muun lain mukaisia avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä ja muita palveluita. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa voidaan tehdä yhteistyötä opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten tai tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rinnalla opiskelijalla on oikeus saada myös yksilökohtaista opiskeluhuoltoa oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 15 §:n ja 16 §:n mukaisesti.

4.2.4 Paikallisesti päätettävät asiat

Lieksan lukion opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

• tukitoimista, erityisopetuksesta ja niistä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille

Lukiossa tarjottavista oppimisen tuesta, erityisopetuksesta ja niistä koskevista oikeuksista tiedotetaan opiskelijoille oppitunneilla, erityisopettajan järjestämissä erityisopetusinfoissa sekä yksilöllisissä tapaamisissa. Huoltajille tiedottaminen tapahtuu huoltajailloissa, Wilman tiedotteissa ja yksilöllisillä viesteillä. Tukitoimista ja opiskeluhuollon palveluista tiedotetaan myös lukion opinto-oppaassa. Kaikessa tiedottamisessa kannustetaan opiskelijoita ottamaan herkästi yhteyttä mahdollisesta tuen tarpeesta erityisopettajaan, opinto-ohjaajaan, ryhmänohjaajaan tai opiskeluhuoltohenkilöstöön.

• tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tarpeen arviointia tehdään opiskelijan, huoltajien, opettajien, opinto-ohjaajan, erityisopettajan ja opiskeluhuoltohenkilöstön välisenä yhteistyönä. Arvioinnin tukena käytetään niveltietoja, opiskelijan ja huoltajan ilmaisemia tuen tarpeita sekä opiskelijan, opettajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön tekemiä havaintoja. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan tuen tarpeistaan opettajille.

Erityisopettaja teettää ensimmäisen lukuvuoden alussa opiskelijoille Digilukiseulan, jonka tulosten perusteella hän arvioi tuen tarvetta. Seulonnan perusteella erityisopettaja suosittelee ja teettää opiskelijoille yksilölukitestit.

Aineenopettajat arvioivat opiskelijoiden tuen tarvetta säännöllisesti osana omaa opetustaan. Tuen tarve voi ilmetä esimerkiksi tuntityöskentelyssä, kotitehtävissä tai kokeen suorittamisessa. Se voi näyttäytyä myös työskentelyn aloittamisessa tai valmiiksi saamisessa sekä rauhallisen ympäristön tai lisääjän tarpeena. Aineenopettaja ilmoittaa mahdollisista havainnoistaan opiskelijalle ja erityisopettajalle.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen arviointia tehdään jatkuvasti opiskelijan opintojen rinnalla, mutta painottaen mahdollisuutta ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen. Lukiossa on tarjolla tukiopintojaksoja mm. kielissä ja matematiikassa.

• tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan

Opiskelijalla on pyynnöstä oikeus saada tukitoimet kirjattua henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (HOPS), ja ne tehdään Wilmaan aina opiskelijan tai huoltajan pyynnöstä tai vähintään opiskelijan kanssa asiasta sopien.

Opettajat ja opinto-ohjaaja kirjaavat antamansa oppimisen tuen Wilmaan opiskelijan Tuki -lehdelle kohtaan Toimenpiteet-Toteutetut tukitoimet lukiossa.

Erityisopettaja avaa opiskelijan kanssa sopien Wilmaan Tuki -lehdelle Lukion oppimisen tuki -lomakkeen ja kirjaa siihen antamansa oppimisen tuen ja erityisopetuksen.

Opettajien ja opinto-ohjaajan tekemät kirjaukset tukitoimista on mahdollista liittää Lukion oppimisen tuki -lomakkeelle, jolloin voidaan dokumentoida opiskelijan saama oppimisen tuki ja erityisopetus esimerkiksi Ylioppilastutkintolautakuntaa varten.

• oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

Lieksan lukiossa on tarjolla lukion oppimäärään sisältyviä tukiopintojaksoja. Lukion alussa järjestetään hyvinvoinnin opintokokonaisuus (tt,ps,opo,ti), jossa opettajien lisäksi on mukana opiskelijahuollon henkilöstöä. Lukuvuoden aikana on myös yhteisöllisiä teemapäiviä.

Aineenopettajat eriyttävät opetustaan opiskelijan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti, ja tarjoavat opiskelijalle oman aineensa oppimisen tukea yksilöllisesti tai ryhmämuotoisena.

Erityisopettaja tarjoaa opiskelijalle yksilöllistä oppimisen tukea tai erityisopetusta, joka keskittyy opiskelijan vahvuuksien tunnistamiseen ja opiskelutaitoihin. Tarvittaessa erityisopettaja voi toimia myös samanaikaisopettajana.

Opiskelija voi hakea ylioppilastutkinnon kokeisiin erityisjärjestelyjä, joita tulee testata opintojen aikana. Erityisopettaja ja opiskeluhuoltohenkilöstö keskustelevat opiskelijan kanssa erityisjärjestelyiden tarpeesta ja ohjaavat häntä hakuprosessissa.

Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti (mm. suulliset kokeet, keskeisen oppiaineen koe), ja siinä voidaan tarvittaessa käyttää erityisjärjestelyjä. Osaamisen osoittamisen tavoista sovitaan opettajan kanssa kunkin opintojakson alussa. Oppimisen tuki ja erityisopetus huomioidaan arvioinnissa.

Opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja arjentaitoja tuetaan monialaisella yhteistyöllä.

• tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja aineenopettaja seuraavat oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumista, opintojen etenemistä ja tukitoimien vaikuttavuutta sekä päivittävät säännöllisesti Wilman Tuki -lehden lomakkeita. Myös opiskelija itse seuraa tukitoimien toimivuutta ja kertoo siitä aineenopettajalle, erityisopettajalle, ryhmänohjaajalle tai opinto-ohjaajalle.

• erityisopetuksen päätös

Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hänellä on todennettuja oppimisvaikeuksia tai niihin rinnastettavia syitä, ja oppimisen tuki on todettu riittämättömäksi. Hallintopäätöksen erityisopetuksen antamisesta tekee rehtori opiskelijan, hänen huoltajansa tai laillisen edustajansa esityksestä tai asiantuntija-arvioiden perusteella. Hallintopäätöksen edellytyksenä on, että opiskelija on ottanut vastaan hänelle aiemmin tarjottua oppimisen tukea. Päätös voi olla myönteinen tai kielteinen sen mukaan, kuinka erityisopetuksen antamisen kriteerien arvioidaan täyttyvän.

• **opiskelijan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä**

Ennen erityisopetuspäätöksen tekemistä rehtori kuulee opiskelijaa tai hänen laillista edustajaansa. Kuulemisessa käydään läpi opiskelijan tuen tarpeet, hänelle tarjotut tukitoimet ja suunnitelma erityisopetuksen toteuttamisesta. Kuuleminen dokumentoidaan hallintopäätöksen yhteydessä.

- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.

Oppimisen tuen toteuttamiseen osallistuu koko oppilaitoksen opetus- ja opiskeluhooltohenkilöstö.

- Erityisopettaja koordinoi koko oppilaitoksen erityisopetusta, ja hänellä on päärooli tuen tarpeen kartoituksessa, määrittämisessä ja tuen vaikuttavuuden arvioinnissa yhdessä opiskelijan, opinto-ohjaajan ja ryhmänohjaajan kanssa. Erityisopettaja vastaa DigiLukiseulan ja yksilölukitestien organisoinnista sekä Ylioppilastutkintolautakunnalle vaadittavien lausuntojen laatimisesta.
- Opinto-ohjaaja laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman, johon voi sisällyttää oppimisen tuen muodot, sekä tukee ja opastaa opiskelumenetelmiin, ajanhallintaan ja motivaatioon liittyvissä asioissa.
- Ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja käyvät lukuvuosittain yksilölliset keskustelut mm. oppimisen haasteista ja toteutuneista tukimuodoista opiskelijoiden kanssa sekä seuraavat tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta yhdessä erityisopettajan kanssa.
- Aineenopettaja osallistuu tukitoimien tarpeen kartoittamiseen, suunnittelee oman aineensa oppimisen tuen sekä arvioi tukitoimiensa vaikuttavuutta.
- Opiskeluhooltohenkilöstöllä on keskeinen rooli opiskelijan hyvinvoinnin tukemisessa.
- Apulaisrehtori vastaa erityisjärjestelyhakemusten käsittelystä ja lähettämisestä Ylioppilastutkintolautakuntaan.
- Rehtori vastaa oppimisen tuen ja erityisopetuksen resursoinnista kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti, hallintopäätöksistä ja niiden edellyttämistä kuulemisista.